

Landsbygds Nytt

Nr 1 – 2009 Årgång 8

Länsstyrelsen Gävleborg och Länsstyrelsen Dalarna

Calle Höglund, fäbodföreningens ordförande, vill utveckla delikatessen killinkött.

LANDSBYGDSUTVECKLING

Företags och projektstöd
Trönö en av landets hållbara bygder

MILJÖRÅDGIVNING

Ekologisk mjölkproduktion

JORDBRUKARSTÖD

SAM-ansökan på internet

Djurskydd, livsmedelspriser och framtidstro

För ett år sedan skrev jag i denna ledarspalt att avräkningspriserna till er lantbrukare hade gått upp, och för flera produkter var högre än någonsin. Jag skrev också att världen ropar efter livsmedel och att jordbruket är viktigare än någonsin. Idag har priserna till er rört sig nedåt igen. Fortfarande håller jag dock fast vid att världen ropar efter livsmedel och att jordbrukets roll blir viktigare och viktigare för att försörja världens befolkning! Just för tillfället är dock tydligen marknadsläget sådant att priserna i många fall sjunker, och förmodligen kommer priserna att variera mer över tid än vad de har gjort. Livsmedel tror jag ändå är en bransch där konsumtionen inte i så stor grad påverkas av den finansiella kris som vi är inne i. Dessutom verkar det som att intresset för närproducerade och ekologiska livsmedel är en trend som håller i sig. Förhoppningsvis gynnar detta t.ex. de mejeriföretag som vi har i vår region. Senast igår 20 januari togs

det på nyheterna upp att Milko funderar på att höja mjölkpriset med en krona och att denna höjning skulle gå helt till lantbrukaren. Intressant!

Länsstyrelserna har från årsskiftet tagit över kontrollen av djurskyddet från kommunerna. Det innebär att vi från kommunerna till länsstyrelsen fått åtta nya djurskyddshandläggare på länsstyrelsen i Gävleborg och på länsstyrelsen i Dalarna fem stycken. Vi kommer att samordna kontrollen av tvärvillkor, CDB-kontroll och djurskydd så att ni som företagare inte får fler kontrollbesök än nödvändigt. Andra uppgifter som vi tar över från kommunerna är kontrollen av foder och livsmedel i primärproduktionen. Vår ambition är att även vad gäller denna kontroll rationalisera verksamheten så att vi kan hålla nere antalet besök hos varje företagare.

För övrigt läser jag i lantbrukspressen att prins Carl Philip ska bli lantmästare och att

han just påbörjat sin utbildning. Lantbruket bedöms i det fallet vara en framtidsbransch! Jordbruket får 420 miljoner kronor under fyra år för forskning. Inte minst är detta viktigt med tanke på klimatförändringar och hushållning med växtnäring. Mjölkbondet är näst sämsta yrket enligt en undersökning som gjorts i USA av en webbsajt, bara skogsarbetare är sämre. Är det så här även i Sverige så finns det ett stort behov av arbete för att förbättra arbetsmiljö, ekonomi, framtidstro och status. Enligt senaste lantbruksbarometern så finns det ju trots allt god framtidstro bland lantbrukare i Sverige. Andelen bönder som är stolta över att vara lantbrukare har också ökat, och lantbrukarna känner förtroende från konsumenterna. Detta tyder på att förhållandena är bättre i Sverige än i USA för lantbrukarna, men att jobba med att förbättra t.ex. arbetsmiljö och lönsamhet är ändå fortsatt viktigt även här!

Mats Hindström

LANDSBYGDSUTVECKLING

Företags- och projektstöd

Gävleborg

Ansökningstider

Projektstödsansökan måste vara inlämnad den senast, 15 april, 15 augusti samt 15 oktober och beslutas nästkommande månad. Företagsstödsansökningar beslutas löpande.

Utbetalning

Utbetalning av projektstöd och företagsstöd i Gävleborg sker en gång i månaden med undantag för juli samt december. Ansökan om utbetalning skall vara länsstyrelsen tillhanda senast 15:e månaden innan man önskar utbetalning.

Kontaktpersoner:

Projektstöd: Håkan Sundelin 026-17 11 29,
Karin Lindqvist 026-17 11 48, Carina Ericson 026-17 11 54.

Företagsstöd: Erik Holmestig 026-17 11 26,
Klas Fredriksson 026-17 11 59.

Dalarna

Ansökningstider

Länsstyrelsen i Dalarna kommer att ha löpande beslutstillfällen för projekt och företagsstöd under 2009, med undantag för juni och juli.

Utbetalning

Utbetalning av projekt och företagsstöd i Dalarna sker en gång i månaden från Jordbruksverket, med undantag för juli samt december.

Kontaktpersoner:

Projektstöd: Ninette Andersson 023-81833,
Erik Köpmans 023-81835, Henrik Hansson 023-81817

Företagsstöd: Göran Björkström 023-81808,
Line Nilsson 023-81849, Henrik Hansson 023-81817

INVESTERINGSSTÖD till biogas

Från och med år 2009 finns det särskilda pengar avsatta inom landsbygdsprogrammet för investeringar och produktion av biogas. Pengarna finns nationellt men länsstyrelserna ska handlägga, besluta och avropa medel från den nationella budgeten. Hanteringen kommer att vara löpande men blir intresset stort kommer beslutsomgången att införas.

Stöd kan sökas för:

- ▶ förbehandlingsanläggning för hygienisering av animaliska biprodukter
- ▶ röt-kammare
- ▶ tät efterlagring av rötrest
- ▶ kraftvärmeproduktion
- ▶ uppgraderingsanläggning
- ▶ kortare gasledning till befintligt gasnät

Villkor

Stöd från den nationella biogas-potten kan beviljas upp till 30 % av investeringskostnaden. Det finns två särskilda villkor för stödet:

1. att minst 50 % av rötningssubstratet ska utgöras av stallgödsel
2. att anläggningen har tät lagring av rötrest

Det är möjligt att söka stöd som modernisering av jordbruksföretag, diversifiering till annan verksamhet än jordbruk eller affärsutveckling i mikro-företag. För de två senare gäller max 200 000 euro i stöd (ca 1,8 miljoner). För modernisering kan respektive läns beloppsgränser gälla om medel tas från länsbudgeterna.

Frågor om biogas

Det gäller alltså att vara på hugget. Redan idag har vi personer som arbetar med utvecklingsarbete kring biogas.

Kontakta:

Ulla-Carin Enbom, BiogasMitt,
tel 026-15 34 03, 070 343 51 69,
e-post: ulla-karin.enbom@gde-kontor.se

Denise Fahlander, Energi-lots Dalarna,
tel 026-24 59 91, 0768 - 08 53 55,
e-post: denise.fahlander@lrf.se

Frågor om stöden svarar din närmaste länsstyrelse på.

DJURSKYDDSKONTROLLERNA till Länsstyrelserna

Den kommunala djurskyddstillsynen har från och med årsskiftet flyttats från kommunerna till länsstyrelserna. Djurskyddshandläggarna kommer att arbeta med anmälningsärenden och planerade kontroller. Även andra arbetsuppgifter inom djurområdet kan förekomma. En av flera fördelar med överflytten är att handläggarna nu kan jobba i ett lag och bredda sin kompetens. Ett ytterligare tungt vägande skäl för överflytten är att djurskyddsarbetet skall bli mera likformigt i landet. Skall någon nackdel framföras är det att resorna nu blir längre. Ett nationellt djurkontrollregister och ett enhetligt ärendehanteringssystem håller på att färdigställas.

För Dalarnas del har 5 djurskyddshandläggare anställts och veterinärsidan har förstärkts med en halvtid till två heltidstjänster. Samtliga är placerade i Falun och en telefon är alltid öppen under kontorstid för att ta emot samtal och ge service åt allmänheten. Djurskyddshandläggarna nås tillsvi-dare via länsstyrelsens växel 023-810 00.

För Gävleborgs del har 8 djurskyddshandläggare flyttat över till Länsstyrelsen från kommunerna. De utgör tillsammans

Djurskyddshandläggare i Dalarnas län. Från vänster uppifrån: Johanna Öijer, Annika Persson, Anna Sundström. Under dem står Maj Ardesjö och Anna Sörlin.

med två veterinärer och ytterligare tre handläggare den nya Länsveterinärenheten. Samtliga är placerade i Gävle och har ett telefonnummer 026-17 11 18 öppet kontorstid samt en Webbadress djurskydd.gavleborg@lansstyrelsen.se för att allmänheten ska ha möjlighet att nå oss dygnet runt.

Dalarna: Olle Rydell, 023-810 80
Gävleborg: Erik Lennmalm, 029-17 11 91

Stående från vänster: Enhetschef Erik Lennmalm, Lena Scharin, Lars Strömberg, Anna Sääf, Gunilla Hartwig. Knästående från vänster: Linda Hillberg, Mona Rönning, Joakim Önnemar. Ej med på bilden: Margareta Steén, Armine Avetian, Maria Lönn, Sonny Axlund, Mats Selin, Jessica Simpson.

Foto: Irene Svedjefov

Foto: Irene Svedjefov

Ekologisk mjölkproduktion

Arbeta mindre och öka lönsamheten

Är det möjligt att arbeta mindre och samtidigt tjäna mer pengar? Ja, det är ett realistisk alternativ för mjölkgårdar som lägger om till ekologisk mjölkproduktion, även om antalet kor måste minskas. Arbetsbördan lättar, arbetsmiljö blir trevligare, utgifterna lägre samtidigt som det ekonomiska överskottet ökar. Men överskottet blir ännu större om den tillgängliga arealen kan ökas så koantalet kan behållas.

Att mjölkgårdar som läggs om till ekologisk mjölkproduktion kan få bättre lönsamhet har visats under många år. En viktig faktor är att det finns tillräckligt med areal för egen foderproduktion. På många av dagens mjölkgårdar är intensiteten hög räknat som antal djur per hektar. Gården producerar i första hand grovfoder. Spannmål odlas i mindre omfattning och andelen inköpt kraftfoder blir därför hög. För en gård med dessa förhållanden kan det ändå bli lönsamt med en omläggning till ekologisk produktion, trots att antalet mjölkkor måste minskas.

I Milkoområdet har mjölkpriset tyvärr nyligen sänkts med 40 öre/kg vilket sänkt lönsamheten drastiskt för alla mjölkproducenter. Detta har också medfört att lönsamheten skiljer sig ännu mer mellan konventionell och ekologisk mjölkproduktion (Mjölksänkning är medräknad i kalkylen).

Alternativ 1: Samma lönsamhet med färre kor
I faktarutan på sid 5 finns beräkningar utifrån ett verkligt fall. Vid dagens konventionella mjölkproduktion har gården 57 kor + rekrytering. Arealen räcker till djurens behov av vall och bete. För att klara behovet av vall och bete vid ekologisk mjölkproduktion måste antalet mjölkkor minskas till 40. Anledningen är dels att djur i ekologisk produktion äter mer bete och grovfoder än de konventionella, dels minskar vallavkastningen något. Inköpen av kraftfoder minskar drastiskt både i ton och i kronor räknat. Arbetstiden minskar med mer än 500 timmar per år, trots att arbetstiden ökats med 5 timmar per ko och år.

Ekologisk mjölk betalas med ett merpris på cirka 1:30 kr/kg inom Milkoområdet. Miljöersättningen för ekologisk produktion hamnar runt 100 000 kr per år. Med lägre kostnad för arbete och kraftfoder tillsammans med merbetalning för mjölken

och ersättningen för ekologisk produktion ökar täckningsbidraget för mjölkproduktionen per år jämfört med den konventionella produktionen, trots en minskning i total försäljning av mjölk från gården.

Nya möjligheter

Att kunna tjäna mer pengar med färre kor och mindre arbete ger många möjligheter att förbättra sin egen situation. När antalet kor ska minskas kan de minst lönsamma och mest besvärliga korna gallras ut. Man kan få bättre plats i ladugården, en bättre djurmiljö och arbetsmiljö i stallet.

Inköpen av kraftfoder minskar vilket gör gården mindre utsatt för svängningar i foderpriser och risktagandet minskar. Det är mycket viktigt att i god tid försäkra sig om tillgång till ekologiskt kraftfoder.

Målet är att alla mjölkkor ska gå i lösdrift i framtiden. Minskas koantalet i en blåsladugård från över 45 till högst 45 benämns besättningen som "mindre besättning" inom ekologisk produktion. EU-kravet på lösdrift för nöt gäller från den 1 januari 2014. Detta krav är undantaget de som kallas mindre besättning och som även efter detta datum kan ha nöt över 20 månader uppbundna förutsatt att de rastas utomhus minst två gånger per vecka. Lösdriftskravet gäller för alla nöt under 20 månader redan idag. För nybyggnation gäller inte dispens för mindre besättning.

Att lösgröa 10 timmar i veckan (500 timmar/år) ger ju oändliga möjligheter, både inom företaget och inom privatlivet!

Alternativ 2: Öka arealen, arbetstiden och vinsten

Om man inte ser möjligheten att minska antalet kor? Då behöver arealen öka. För att

bli självförsörjande på bete och grovfoder behöver gården i exemplet öka arealen med cirka

20 hektar. Det ekonomiska överskottet ökar drastiskt, cirka 520 000 kr per år. Men arbetstiden ökar också, eftersom mer areal behöver odlas. Den avgörande frågan är hur och till vilket pris man kommer över arealen. Arrendera? Rimliga avstånd?

Finns det ekologiska spannmålsodlare i närheten är de troligen intresserade av att samarbeta. Växtodlingen på samtliga inblandade gårdar kan därmed bli bättre. Spannmålsgården kan lägga in vall i växtföljden, vall som mjölkgården skördar. Mjölkgården kan få en mer varierad växtföljd där även ettåriga grödor ingår. Försörjningen med foder, både grovfoder och spannmål, blir tryggare.

Skaffa ett bra underlag för beslut

Det här är bara ett exempel. Var och en ska räkna på sina egna förhållanden. Omläggning till ekologisk mjölkproduktion görs inte i en hast. Utnyttja möjligheterna att få kostnadsfri omlägningsrådgivning för djurhållning, växtodling, ekonomi, och bygg.

På våra omlägningskurser får du lära dig grunderna till ekologiskt lantbruk och se om det passar ditt företag.

Hör av dig till Anna Backlin om du vill gå en omlägningskurs eller utnyttja möjligheten till kostnadsfri rådgivning.

En artikel skriven av Jan Hil på Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Omarbetad av Anna Backlin 026-17 11 34
och Klas Fredriksson 026-17 11 59

Ekonomisk beräkning utifrån ett gårdsexempel

Gården ligger i produktionsregion 5, stödområde 3. Den har i utgångsläget konventionell mjölkproduktion med 57 mjölkkor + rekrytering. Arealen är 47 hektar åker och 19 hektar betesmark. Arealen räcker bara till vall och bete. Kostnad för handelsgödselkväve är 16 kr/kg, fosfor 41 kr/kg, kalium 13 kr/kg. Utfodring med fodersäd och koncentrat både vid konventionell och ekologisk mjölkproduktion. Merpris ekomjolk 1:30 kr/kg.

Vid ekologisk mjölkproduktion är ett alternativ att minska till 40 mjölkkor + rekrytering. Det andra alternativet är att behålla antalet kor, men öka arealen med 21 hektar.

	Konventionell produktion	Ekologisk med minskat koantal	Ekologisk produktion med ökad areal
Antal mjölkkor	57	40	57
Mjölkkavkastning, kg ECM/år	10 000	9 000	9 000
Rekrytering, %	44	35	35
Mjölkkpris, kr/kg	2:82	4:12	4:12
Arbetstid, tim/år	3 124	2 479	3 464
Kostnad arbete i djurhållningen, kr/tim	190	190	190
Inköp koncentrat, kg/år	89 500	19 400	26 600
Inköp fodersäd, kg/år	123 000	69 000	99 000
Pris koncentrat, kr/kg	3:30	6:30	6:30
Pris fodersäd, kr/kg	1:50	2:70	2:70
Areal åker och bete, ha	66	66	87
Avkastning slättervall, kg ts/ha (foderbordsskörd)	6 500	5 500	5 500
Totalt täckningsbidrag 2, kr/år	356 000	640 000	879 000

Det ekonomiska resultatet är beräknat som totalt täckningsbidrag 2 för de olika produktionsgrenarna på gården. Då ingår intäkter för mjölk, livdjur och slaktdjur. Särkostnader ingår, såsom foder, kviga, strö-halm, utsäde, gödsel, drivmedel, inhyrd ensilering och plastning. Även kostnader för arbete och ränta på rörelsekapital ingår, samt intäkter i form av kompensationsbidrag och miljöersättning (vallodling, ekologisk produktion). Däremot ingår inte gårdsstödet och inte kostnad för marken (arrende eller ränta och avskrivning). Kostnaderna för ränta, avskrivning och underhåll på maskiner och byggnader ingår inte heller. Det totala täckningsbidraget som räknats fram ska alltså täcka ränta, avskrivning och underhåll på maskiner och byggnader, samt kostnader för marken om dessa är högre än gårdsstödet.

Du vet väl att du kan göra din SAM-ansökan på Internet?

SAM Internet är en gratis Internettjänst som tillhandhålls av Jordbruksverket och som finns på deras hemsida www.sjv.se. Här kan du göra din SAM-ansökan, men även se information om dina utbetalningar, åtaganden, inventerade block, stödrätter m.m.

Logga in

Du loggar in med ditt användarnamn och lösenord som finns på din Sammanställning 2009. Om det är första gången du söker EU-stöd så måste du beställa lösenord på www.sjv.se.

Från och med 2009 är det också möjligt att använda sin e-legitimation för inloggning och signering. När du använder e-legitimation för signering behöver du inte skicka in någon försäkranssida till länsstyrelsen. Jordbruksverket arbetar också på möjligheten att ändringar ska gå att göra i SAM Internet istället för att skicka in dem på papper.

Fördelar

En av de stora fördelarna med SAM Internet är de automatiska kontrollerna som minskar risken för att du ska fylla i din ansökan på fel sätt. När systemet känner av att något blivit felaktigt ifyllt eller att det saknas uppgifter kommer det varningstexter som ber dig rätta till uppgifterna. En annan fördel är att de som söker på SAM Internet inte behöver skicka in sina kartor till länsstyrelsen eftersom de ritas direkt i programmet och överförs elektroniskt.

Alla dina uppgifter sparas sedan till nästa år så att du kan använda dem igen.

Nyheter i SAM Internet 2009

I en särskild rapport går det att se om dina block har blivit inventerade eller på annat sätt fått en ny areal. Rapporten hittar du dels på SAM Internets första sida, under rubriken "Inventerade block, se dina inventerade block", dels under menyn Rapporten högst upp till höger när du startat SAM Internet. Där kan du också se hur de inventerade blocken ser ut på din blockkarta/flygfotot under fliken "Karta och skiften". I bilden markeras de inventerade blocken med dels

en röd kant, dels mörkgrå färg. Eftersom den nationella blockinventeringen fortfarande pågår uppdateras blockarealerna i samma takt som arbetet fortskrider. Det kan innebära att block som inte är inventerade kan få nya arealer längre fram under våren. SAM Internet är planerad att uppdateras dagligen med uppgifter från blockinventeringen.

Andra nyheter är att du från och med 2009:

- » Det är möjligt att sätta egna namn på dina skiften, t.ex. Gullmyren. Skiftesbeteckningar i form av en siffra och bokstav t.ex. 2A ska fortfarande vara kvar. De egna namnen syns bara på din dator och kommer inte med i ansökan
- » Arbetet med att rita skiften i block har förenklats genom att det som ritats in i flygfotot följer med till kartbilden, och tvärtom, när man växlar mellan dessa bilder
- » Precis som i pappersblanketten kan du år 2009 anmäla din foderanläggning till jordbruksverkets där alla foderanläggningar ska vara registrerade senast 2009

- » Sist men inte minst viktig är möjligheten till att rotera dina stödrätter. Under fliken "Övriga uppgifter" och rubriken "Ändrad ordning för användning av stödrätter" kan du välja att i första hand söka på de stödrätter som du inte använt de senaste två åren

Har du frågor kring SAM-internet så hör av dig till din länsstyrelse eller kom på någon av våra SAMI-träffar (se separat annons).

Björn Forsberg 023-818 34,
bjorn.forsberg@lansstyrelsen.se

Douglas Chang 026-17 11 50,
douglas.chang@lansstyrelsen.se

Irène Walleräng, 026-17 11 51,
irene.wallerang@lansstyrelsen.se

Ny definition av betesmark

Som ni säkert vet är en ny betesmarksdefinition på gång. I skrivande stund har inget beslut fattats om vad som kommer att gälla i år. En broschyr om de nya reglerna kommer vecka 12. Ni kan följa utvecklingen på Jordbruksverkets hemsida (www.sjv.se).

Jennie Lundgren 023-818 48, jennie.lundgren@lansstyrelsen.se
Petra Forsmark 026-17 1208, petra.forsmark@lansstyrelsen.se

Dalarna Riktnummer 023

Ledning

Hans Lillpers 818 46 Enhetschef

Jordbrukets EU-stöd

Håkan Johansson 818 54 Funktionssamordnare EU-stöd, kontrollansvarig, bioenergi
 Ann-Marie Fagerberg 818 10 EU-stöd, Tvårvillkor, återkrav
 Björn Forsberg 818 34 EU-stöd, SAM Internet
 Mårit Hagberg 818 61 EU-stöd, SAM Internet
 Hans Johansson 818 30 EU-stöd, fältkontroller, våtmarker
 Gisela Kayal 818 03 EU-stöd, SAM Internet, blockkartor
 Rolf Lindström 818 41 EU-stöd, energigrödor, SAM Internet
 Jennie Lundgren 818 48 EU-stöd, betesmark
 Per Montell 818 31 EU-stöd, blockkartor, fältkontroller
 Ann-Catrin Nordin 812 11 EU-stöd, kulturmiljö, fäbodlar
 Margareta Nygårds 812 72 EU-stöd, utbetalning, nya kundnummer
 Iraj Pourahmad 818 15 Bibliotek
 Katarina Österberg 818 26 EU-stöd, djurfrågor

Jordbruk - miljö - landsbygd

Mats Mårtensson 818 43 Funktionssamordnare, förprovningar av djurstallar, stallmiljö, planfrågor
 Ninette Andersson 818 33 Projektstöd, landsbygdsutveckling
 Göran Björkström 818 08 Företagsstöd, investeringar
 Martin Henriksson 818 14 Bioenergi, växtnäring, växtodling
 Kristina Homman 818 29 Trädgårdsproduktion, småskalig livsmedel förädling
 Erik Köpmans 818 35 Ekologisk produktion, landsbygdsutveckling (kurser)
 Cecilia Lundmark 818 25 Betesdjur, fäbodlar, förprovningar av djurstallar
 Line Nilsson 818 49 Företagsstöd, investeringar
 Märta Ohlsson 811 30 Biologisk mångfald och kulturmiljöer, Ångsprojekt
 Michael Persson 818 37 Statistik, kunskapsunderlag
 Peter Sennblad 818 38 Naturbetesbaserad köttproduktion, naturbetesvård, våtmark och restaurering
 Gunilla Streijffert 818 55 Växtskydd, växtnäring, gödselspridning

Näringslivsenheten

Jakob Ebner 023-818 79 Samordning Leader
 Liselotte Sandberg 023-810 10 Samordning Leader,
 Henrik Hansson 023-818 17 Företagsstöd investeringar, projektstöd

Djurskyddet

Olle Rydell 810 80 Länsveterinär
 Cecilia Fröberg 810 79 Biträdande länsveterinär
 Maj Ardesjö 811 05 Djurskyddshandläggare
 Annika Persson 811 06 Djurskyddshandläggare
 Anna Sundström 811 07 Djurskyddshandläggare
 Anna Sörlin 811 08 Djurskyddshandläggare
 Johanna Öijer 811 09 Djurskyddshandläggare

Gävleborg Riktnummer 026

Jordbrukarstödsenheten

Christian Blackmon 17 11 57 Enhetschef
 Inga-Britt Andersson 17 13 14 EU-stöd, nya kundnummer
 Ingrid M Andersson 17 11 53 EU-stöd, fältkontroller
 Åse Augustsson 17 11 43 EU-stöd
 Eleonor Carlqvist 17 11 87 EU-stöd, fältkontroller
 Douglas M.Chang 17 11 50 EU-stöd, SAM Internet, vallstöd, kompensationsbidrag och nationellt stöd
 Mikael Dahlbom 18 11 25 Kontrollansvarig, fastighetsfrågor
 Karin Ellgardt 17 11 24 EU-stöd, ekologisk produktion
 Linnea Eng 17 11 21 EU-stöd, fältkontroller
 Fredrik Enoksson 17 11 41 EU-stöd, fältkontroller
 Gunilla Ericsson 17 11 31 EU-stöd, gårdsstöd, energi och industrigrödor
 Anna Fläckman 17 11 61 EU-stöd, fältkontroller
 Petra Forsmark 17 12 08 EU-stöd, betesmarker och slåtterängar
 Eva Hedström 17 11 96 EU-stöd, fältkontroller
 Kurt Johansson 17 11 28 Kontrollansvarig, fastighetsfrågor
 Kerstin Larsson 17 11 20 Expedition, dödsbotillsyn jordbruksfastigheter
 Pernilla Månsson 17 11 44 EU-stöd, stödsamordnare, utvald miljö, kulturmiljö
 Irené Walleräng 17 11 51 EU-stöd, SAM Internet, djurbidrag
 Marianne Åkerholm 17 11 42 EU-stöd

Enheten för lantbruk och fiske

Berit Löfgren 17 11 36 Enhetschef
 Anna Backlin 17 11 34 Rådgivare, husdjur, ekologisk produktion, landsbygdsutveckling
 Carina Ericson 17 11 54 Projektstöd
 Klas Fredriksson 17 11 59 Företagsstöd
 Johan Färlin 17 11 83 Rådgivare, biologisk mångfald
 Karl Gullberg 17 11 12 Länsfiskekonsulent
 Erik Holmestig 17 11 26 Företagsstöd
 Ingrid Jarlebring 17 11 35 Rådgivare, husdjur, landsbygdsutveckling
 Anders Johansson 17 11 46 Rådgivare, biologisk mångfald
 Karin Lindqvist 17 11 48 Projektstöd
 Jan Moberg 17 11 52 Rådgivare, biologisk mångfald
 Shan Solivan 17 11 27 Rådgivare, växtodling, ekologisk produktion, växtnäring
 Håkan Sundelin 17 11 29 Projektstöd, Leader
 Christer Örn 17 11 13 Fiskekonsulent

Länsveterinärenheten

Erik Lennmalm 17 11 91 Enhetschef
 Sonny Axlund 17 11 03 Djurskyddshandläggare
 Arminé Avetian 17 11 72 Biträdande länsveterinär
 Gunilla Hartwig 17 11 40 Handläggare djurskydd, smittskydd, förprovning djurstallar
 Linda Hillberg 17 10 05 Djurskyddshandläggare
 Maria Lönn 17 11 56 Handläggare djurskydd, smittskydd
 Mona Rönning 17 10 09 Djurskyddshandläggare
 Lena Scharin 17 10 08 Djurskyddshandläggare
 Mats Selin 17 11 32 Handläggare förprovning av djurstallar, rådgivare växtnäring och bekämpning.
 Jessica Simpson 17 10 07 Djurskyddshandläggare
 Margareta Steén 17 13 87 Länsveterinär
 Lars Strömberg 17 11 04 Djurskyddshandläggare
 Anna Sääf 17 11 19 Djurskyddshandläggare
 Joakim Önnemar 17 10 06 Djurskyddshandläggare

Brita i Brinken med sina getter.

Foto: Ingrid Jarlebring

Trönö, en av landets hållbara bygder

I Trönö händer det mycket nu för tiden. Vändpunkten kom när den kommunala brandkåren lades ner. Då mobiliserades folket och ett lokalt brandvårn bildades. Och på den vägen är det.

Trönös framtidsfest

En dag i höstas hölls Trönös framtidsfest. Byborna gick "man ur huse" för att delta i planeringen för Trönös framtid och för att fests på mat producerad i bygden. Cooking Queens, Lena Thyrén, hade tillagat en fin buffé av med bland annat grönsaker som odlats av Robert Wirén och ostar från Brita i Brinken. Maria Södergren hade bakat bröd och kakor.

Egen fordonsgas

Anders Tivell från projektet Hållbara Bygder var inbjuden föreläsare på framtidsfesten. Han visade en film om vad som hände på Cuba vid Sovjets fall när cubanerna inte kunde köpa billig olja utan måste börja tillverka och använda förnybar energi i stället.

I en kreativ bygd inspirerades naturligtvis innevånarna till idéer för att bli mer självförsörjande på energi. Nu är en grupp i full gång med att planera för vindkraftverk. En annan tanke som redan är på gång att verkställas är att producera egen fordonsgas från biogas.

Barn och ungdomar

Projektet Hållbara Bygder i Trönö har lagt en del fokus på skolan. Eleverna hade varit med och gestaltat Trönös historia och framtid i olika konstverk som nu pryder skolans väggar. Trönös skola har, precis som alla andra landsbygdsskolor i Söderhamns kommun, hotats av nedläggning. Styrelsen för Trönöbygdens Ekonomiska Förening har svarat på avisering om nedläggning. "Får vi inte behålla den kommunala skolan kommer vi att starta en friskola som kommunen kommer att vara tvungen att betala för."

Egen affär

Trönöbygdens Ekonomiska Förening har köpt den gamla affärslokalen. Köpet möjliggjordes genom att Söderhamns kommun har satt in ett stödsparande i byns stödspar-konto. Olle Sahlin driver butiken tillsammans med sin dotter Therese. De vill gärna sälja mer lokalproducerad mat, särskilt grönsaker. I affären finns också ostar från Brita i

Olle Sahlin och Bo Lundstein i livsmedelsbutiken.

Foto: Ingrid Jarlebring

Brinken, getost och färskost. Koost och ostkaka kommer från Norränge ost i Söderala. Varumärket Trönögumman är speciellt för bygden. Det är produkter som kommer från området. Det finns livsmedel som till exempel jordgubbar som marknadsförs under märket och säljs på vanligt vis. Sedan finns det vissa varor som produceras av ett överskott. Exempel på det är äpplemusten som görs på frukt från byns trädgårdar och säljs i butiken. Vinsten går till Trönöbygdens Ekonomiska Förening och används till byutveckling.

Sammanställningen 2009

Trönö Mejeri, mobil anläggning möjlig att hyra.

Mobilt mejeri och stationärt tillredningskök

Det lilla mejeriet är en förutsättning för Brita i Brinkens ostar. Det kan hyras av andra intresserade. Det går också att hyra tillredningsköket som är inrymt i lokalen där distriktssköterskan tidigare hade sin mottagning. Köket har hittills mest använts till bakning och gräddning av ostkakor i den finfina varmluftsugnen.

Ett tänkvärt anslag i Trönö.

Inflyttning

Det är många som numera är intresserade av att bo i Trönö. Det bor folk i varje hus. På frågan varför trönöborna är så duktiga svarade Bo Lundstein att det är för att vi ställer upp för varandra. Vi har tidigare levt lite isolerat och vant oss vid att stötta varandra för att överleva.

Men ingen behöver vara antropolog för att förstå att i en by med tre köror frodas innevanarnas utvecklingskrafter!

Ingrid Jarlebring
ingrid.jarlebring@ansstyrelsen.se

Sammanställningen är det dubbelvikta blad som du får i samband med SAM utskicket varje år. Både när man ansöker om EU-stöd på SAM blanketten och via SAM Internet är den ett mycket bra verktyg för att få översikt över vilka arealer som gäller och vad mina aktuella åtaganden omfattar.

Under 2008 har många blockarealer justerats på grund av Jordbruksverkets blocköversyn, se vidare i faktaruta här intill. Många av er har fått meddelande om neddragna arealer eller administrativa kontroller som en följd av denna. När blockarealerna ändras påverkas naturligtvis även arealen för de blockbundna åtagandena på blocken. Justeringarna av alla åtagandearalerna hann inte bli färdiga när uppgifterna för tryckning av Sammanställning 2009 samlades in i slutet av november.

Därför finns det skäl att inte rutinmässigt utgå från att uppgifterna i Sammanställningen är helt uppdaterade. Detta är vad som gäller:

Blockbundna åtaganden:

Varje gång ditt åtagande ändras, t ex när du utökar det med nya skiften eller när skiftets areal ändras, får du ett "Meddelande om beslut" från oss med de nya uppgifterna. Där kan du hämta aktuella uppgifter som du kan använda vid ansökan om EU-stöd i år.

Inte blockbundna åtaganden:

Påverkas inte av arealjusteringar på enskilda skiften eftersom utbetalningen grundar sig

på den skiftesareal du skriver i blanketten/på SAM Internet. Det du ser på Sammanställningen och i "Meddelandet om beslut" är bara under vilken tidsperiod som åtagandet gäller.

Blockarealer:

De arealer som är redovisade i Sammanställningen 2009 är de som gällde i november 2008. Därefter har Jordbruksverkets blocköversyn jobbat vidare med att granska gränserna på samtliga block i landet. Allt eftersom inventeringen fortskrider får fler och fler block justerade arealer. Vilken areal som gäller för just de block som du brukar kommer att redovisas i ett uppdateringsbrev som Jordbruksverket skickar ut under vecka 12.

De inventerade arealerna finns också redovisade i SAM Internet som en separat rapport. Rapporten kan öppnas direkt på startsidan för SAM Internet eller under menyn Rapporter högst uppe till höger när du startat SAM Internet.

Även om du inte använder SAM Internet för att göra din ansökan går det bra att hämta information kring din EU-stödsansökan där. Ditt lösenord för att logga in finns redovisat på Sammanställningen.

Ann Marie Fagerberg 023-818 10,
annmarie.fagerberg@ansstyrelsen.se

Jordbruksverkets blocköversyn

SJV inventerar jordbruksmarken för att uppdatera uppgifterna i vår så kallade blockdatabas. Där finns uppgifter om alla block som finns i Sverige. EU har kritiserat Sverige för att ha för dålig kvalitet på uppgifterna. Det är dessa uppgifter som du får i SAM Internet eller på SAM-blanketten när du söker stöd.

Genom inventeringen höjer SJV kvaliteten på uppgifterna. Det leder till att du i framtiden löper mindre risk att få avdrag på stöden på grund av fel arealuppgifter. Målet är också att Sverige ska slippa betala pengar till EU för att vi inte har tillräckligt bra kvalitet på våra uppgifter

Jordbruksverket ska inventera all jordbruksmark i Sverige. Jordbruksmark är åkermark, betesmark och slätteräng.

Att SJV inventerar innebär att SJV

- ▶ mäter den areal som du kan söka stöd för
- ▶ ser till att blockens gränser stämmer
- ▶ bedömer om stödriktorna för gårdsstödet har delats ut för rätt mark.

FAKTA

I år arrangerar vi endast ett informationsmöte om EU-stöden i Dalarna, men...

...om Ni ändå vill ha information kring detta så behöver Ni bara gå ihop minst 15 personer och bestämma en lokal där vi kan vara. Kontakta sedan oss så att vi kan komma överens om en lämplig dag och tid för när vi ska komma till Er och informera.

Vårt förslag på upplägg är att vi inleder ca 1 timme. Därefter kan vi fördjupa oss kring något som Ni anmält att Ni vill veta mer om och sedan avslutar vi med att besvara frågor.

Kontakta Björn Forsberg 023-818 34 för att boka ett informationstillfälle och för att tala om vad Ni vill att vi fördjupar oss kring, senast den 27 februari 2009.

Informationsmöte på länsstyrelsen

Om Ni hellre vill komma till länsstyrelsen så har vi ett informationsmöte den 19 mars. Vi startar dagen klockan 10.00 och beräknar hålla på till klockan 15.00. Vi kommer att göra ett uppehåll för lunch då var och en får hitta ett lämpligt matställe. Ingen förhandsanmälan behövs utan det är bara att dyka upp.

SAM-internet

Vill ni ha en introduktion till hur du söker med SAM-internet, samt få möjlighet till att låna en dator med internetuppkoppling? Kom då till länsstyrelsen under en för- eller eftermiddag den 10 eller 11 mars. Förmiddagspasset är mellan 9.00 – 12.00 och eftermiddagspasset är mellan 13.00-16.00. För att kunna planera tillfällena krävs att ni föranmäler er till Björn Forsberg 023-818 34, bjorn.forsberg@lansstyrelsen.se, eller Gisela Kayal 023-818 03, gisela.kayal@lansstyrelsen.se senast den 9 mars.

Mer information om EU-stöden och ansökan kan du också hitta på jordbruksverkets hemsida www.sjv.se eller på vår uppdaterade hemsida: www.lansstyrelsen.se/dalarna under rubriken "Välj verksamhet", "Lantbruk" och "EU:s jordbruksstöd".

Vi vill också passa på att hälsa er välkomna till vårt

Öppet Hus på Länsstyrelsen i Falun för inlämning av SAM 2009

Måndag 30 mars – Torsdag 2 april 07.30 – 16.00

EU:s jordbrukarstöd 2009

Länsstyrelsen Gävleborg erbjuder blankettmottagningar

Efter att du fyllt i din SAM-blankett 2009 hemma, lämna in den på följande platser och få den snabbgranskad.

Sista ansökningsdag
torsdag 2 april!

Dag	Datum	Kl	Lokal	Plats
Onsdag	25/3	09.00–13.00	Förvaltningshuset, Sunanårnummet	Ljusdal
Torsdag	26/3	16.00–20.00	CUL, Kullgatan 6-8	Hudiksvall
Tisdag	31/3	16.00–20.00	Hästbo bygdegård, Stora salen	Hästbo
Tisd – torsd	31/3 – 2/4	08.00–16.00	Länsstyrelsen	Gävle

Vid frågor kontakta Jordbrukarstödsenheten:

Lokalfrågor: Kerstin B Larsson 026-17 11 20, kerstin.b.larsson@lansstyrelsen.se
Övriga frågor: Pernilla Månsson 026-17 11 44, pernilla.mansson@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Kurser för behörighet att använda kemiska bekämpningsmedel 2009

Lantbruk, trädgård, golf/grönyta och skog

Behörighet att använda kemiska bekämpningsmedel krävs för alla som använder kemiska bekämpningsmedel av klass 1 L och 2 L. Kravet är kopplat till själva användandet /hanteringen/ utspridningen. Behörigheten gäller i fem år, kan därefter förnyas med en repetitionskurs om en dag.

Grundkurs Dalarna (4 dagar)

Tidpunkt: 17, 18 och 24, 25 mars.

Plats: Borlänge

Anmälan: senast måndag 5 mars

Anmälningar och frågor Dalarna till

Gunilla Streiffert tel 023-818 55 eller

e-post gunilla.streiffert@lansstyrelsen.se

Grundkurs Gävleborg (4 dagar)

Tidpunkt: 16,17 och 25,26 mars

Anmälan: senast måndag 5 mars

Anmälningar och frågor Gävleborg till

Mats Selin tel 026-17 11 32,070-373 9325

eller e-post mats.selin@lansstyrelsen.se

Aktuell info om behörighetskurserna kommer att finnas på Länsstyrelsernas hemsidor.

Mera grönt!

Länsstyrelserna i Dalarna och Gävleborg kommer under 2009 – 2011 att jobba tillsammans i ett projekt som syftar till att i första hand öka den ekologiska produktionen av grönsaker och bär i vår region. Under 2009 planeras kurser inom ekologisk frilandsodling och växthusodling. För dig som odlar eller planerar att börja odla grönsaker eller bär finns det också möjlighet till rådgivning genom projektet.

För mer information kontakta Kristina Homman, 023-818 29, kristina.homman@lansstyrelsen.se

Eko – något för dig!

Under 2009 – 2011 kommer Länsstyrelsen Dalarna att driva ett kompetensutvecklingsprojekt som ska stötta utvecklingen av den ekologiska produktionen i länet. Projektet är framförallt riktat till dig som går i omläggningstankar men även för dig som redan är etablerad som ekoproducent finns möjlighet till kompetensutveckling genom projektet. Rådgivning finns inom områdena mjölk, växtodling, kött, ägg, ekonomi och byggnader. Under 2009 planeras även kurser inom ekologisk mjölkproduktion och växtodling.

För mer information kontakta Erik Köpmans, 023-818 35, erik.kopmans@lansstyrelsen.se, eller Kristina Homman, 023-818 29, kristina.homman@lansstyrelsen.se

Lägg om till ekologisk mjölkproduktion!

Välkomna till en kursdag där vi diskuterar de ekonomiska förutsättningarna för att lägga om till ekologisk mjölkproduktion. Medverkan av bland andra Erland Hedén (LRF Konsult), Kicki Markusson (Svenska Husdjur), Milko och LRF.

Tid: den 3 mars 2009, kl 9.30–15.30

Plats: Hotell Galaxen, Borlänge

Kursen kostar 300 kr inkl. moms och faktureras efter kursen. Mat och fika kostar 180 kr och betalas av var och en på plats.

Anmälan senast den 25 februari 2009 till Erik Köpmans, erik.kopmans@lansstyrelsen.se, 023-818 35 eller Cecilia Lundmark, cecilia.lundmark@lansstyrelsen.se, 023-818 25. Begränsat antal deltagare.

Boka in tisdagen den 7: e april i Bollnäs folkhögskola

Lantbrukare och landsbygdsutvecklare inbjuds till att delta i ett framtidsseminarium.

Framtidsutsikter för landsbygdsföretagande kommer att lyftas fram. Det blir ett tillfälle för information och diskussion om möjligheten för projektstöd.

Dagen arrangeras av Länsstyrelsen Gävleborg i samverkan med företag och organisationer i länet.

Inbjudan och program kommer att annonseras och information om framtidsseminariet kommer att läggas ut på hemsidan, se www.lst.x.se.

Länsstyrelsen Gävleborg, Klas Fredriksson Tel 026-17 11 59, klas.fredriksson@lansstyrelsen.se

I finns kompetensutveckling inom flera områden. Samlingsnamnet för kompetensutveckling som finansieras inom projektstöden är Landet lär.

Foto: Kristina Homman

Ekologiska morötter hos Hultåsa Gård, Sundborn.

Dalarna – Gävleborg

Kurs i ekologisk frilandsodling av grönsaker!

Under tio år har en grupp frilandsodlare i Mellansverige deltagit i årliga dokumentationsprojekt kring växtnäring, odlingsteknik samt skadedjur och sjukdomar. De grödor som varit i fokus är vitkål och morot. På den här kursdagen berättar rådgivare Åsa Rölin och Elisabeth Ögren om intressanta erfarenheter, ny kunskap och förändringar i odlingsteknik som skett genom åren i gruppen.

Tisdagen den 10 mars kl 9.30–16.00 på Gustaf Wasa hotell (ligger bredvid buss/tåg stationen) i Borlänge

Kostnad: 300 kr inkl moms/företag (faktureras i efterskott) + lunch+fika 170 kr/person som betalas på plats.

Anmäl dig senast 2 mars till Kristina Homman, 023-818 29, kristina.homman@lansstyrelsen.se

Foto: Kristina Homman

Ekologiska biffotomater hos Gustafsängs Trädgård, Storvik.

Kurs i ekologisk odling av grönsaker i växthus!

Kursen omfattar tre dagar som kommer att genomföras under tiden april – september. Kursen kommer att ge grundläggande information om regler för certifiering, kulturer lämpade för växthusodling samt växthusteknik. Kursen kommer också att omfatta jord, växtnäringstillförsel och klimatkrav för i första hand tomat. Vi kommer också att göra studiebesök i tomatodlingar.

Platser och datum för kursdagarna är inte bestämda.

För mer information och intresseanmälan kontakta Kristina Homman, 023-818 29, kristina.homman@lansstyrelsen.se

Kostnadsfri vägledning i SAM Internet för jordbrukare i Gävleborgs län

Du som fyller i pappersblanketten SAM 2009 på egen hand, och har en önskan att lära Dig fylla i och skicka den via Internet, finns i år möjlighet att få kostnadsfri vägledning.

En IT Rådgivare kommer hem och hjälper Dig vid Din egen dator.

Antalet rådgivningsbesök är begränsande – först till kvarn gäller!

Boka tid gällande Gävleborgs län: 0650 – 55 66 37 alt. info@itradgivarna.se

För ytterliggare information kontakta Länsstyrelsen:

Douglas Chang 026-17 11 50, douglas.chang@lansstyrelsen.se

Irène Walleräng, 026-17 11 51, irene.wallerang@lansstyrelsen.se

Utvald miljö – snart dags att ansöka för år 2009

I det svenska landsbygdsprogrammet 2007–2013 har pengar avsatts för regionalt anpassade åtgärder inom "Utvald Miljö". Målet är att bevara och stärka landskapets natur-, kultur- och rekreationsvärden. Vissa ersättningar kunde sökas redan 2007 och under 2008 tillkom en del nya ersättningsformer. De enskilda länen gör en bedömning av vilka åtgärder och projekt som ska gälla i det egna länet. Därför kan utbudet skilja sig åt mellan Dalarnas och Gävleborgs län.

Några ersättningsformer utgörs av miljöinvesteringar som finns i två varianter, utifrån faktiska kostnader eller med fast ersättning. Dessa kan sökas när som helst under året.

Vissa ersättningar inom Utvald Miljö är direkt knutna till femåriga miljöersättningar och har samma sista ansökningsdag som SAM-ansökan, den 2 april 2009. Detta gäller för nya åtaganden från år 2007 och framåt

Foto: Märta Ohlsson

och är främst kopplade till det nya betesmarksstödet och kulturmiljöstödet.

Ann-Catrin Nordin 023-812 11,
ann-catrin.nordin@lansstyrelsen.se

Pernilla Månsson 026-17 11 44
pernilla.mansson@lansstyrelsen.se

Stöd till BEGAGNAD UTRUSTNING

Nu kan man få företagsstöd för investeringar i begagnad utrustning igen. I förra programperioden fanns möjligheter att få investeringsstöd för inköp av begagnad utrustning. När det nuvarande landsbygdsprogrammet infördes 2007 togs den möjligheten bort. Från och med årsskiftet 2008/2009 kan man återigen få stöd för investeringar i begagnad utrustning. Reglerna är i stort sett desamma som tidigare och gäller även investeringsstöd som ännu inte slututbetalats. Med "utrustning" menas till exempel maskinell hjälp för utfodring, foderblandning, avlastarbord med mera.

I korta drag gäller följande: Säljaren av utrustningen ska intyga skriftligt att ingen tidigare ägare har köpt utrustningen med hjälp av nationellt- eller EU-stöd under de senaste sju åren. Köparen ska intyga att utrustningen har de tekniska egenskaper som behövs och att priset inte överstiger marknadsvärdet.

Kontakta länsstyrelsen för intygsblankett.

Erik Holmestig 026-17 11 26, erik.holmestig@lansstyrelsen.se

Göran Björkström 023-818 08,
goran.bjorkstrom@lansstyrelsen.se

Miljöersättningar	Dalarnas län	Gävleborgs län
	Ersättning per år	
Åker för bevarande av hotade åkerogräs	4 000 kr/ha	4 000 kr/ha
Särskild skötsel av fältskiktet vid landskapselement	Dubbla kulturmiljöersättningen	Dubbla kulturmiljöersättningen
Särskild höhantering på slätteräng	1 700 kr/ha	1 700 kr/ha
Särskild skötsel av fäbodbete	1 200 kr/ha	1 200 kr/ha
Bete och slätter på svårillgängliga platser	1 000 kr/ha	1 000 kr/ha
Obärgad spannmålsskörd	*	3900 kr/ha
Restaurering av slätterängar och betesmarker	3 600 kr/ha	3 600 kr/ha
Miljöinvesteringar för faktiska kostnader	Max stödandel	
Anläggning och restaurering av våtmarker	90%	90%
Restaurering av betesmarker och slätterängar	90%	90%
Specialinsatser för landskapets natur- och kulturmiljövärden		90%
Miljöinvesteringar med fast ersättning	Ersättning	
Restaurering av överloppsbyggnader	14 300 kr/byggnad	14 300 kr/byggnad
Återuppbyggnad av trögärdesgård i odlingslandskapet	270 kr/m	270 kr/m
Restaurering och återskapande av stenmur	*	320 kr/m
Restaurering och återskapande av alléer	*	2 300 kr/träd
Restaurering av bevarandevärda eller svårbrukade åkermarker	13 500 kr/ha	13 500 kr/ha

* I Dalarnas län kan särskilt angelägna åtgärder inom dessa områden få ersättning inom "Specialinsatser för landskapets natur- och kulturmiljövärden".